

Κοσμήτου πλέον, τάχυνε, λατρεία, καύχημά μου!
Εἶναι πανήγυρις διπλή.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τὰ μαῦρα νυμφικά μου!

(Ἐξέρχεται.)

ῬΟΥΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Τὰ δῶρά μου τὰ νυμφικά εὐθὺς εἰς τὴν ἰδίαν.

(Κάθεται.)

Τὴν θέλω χρυσοστόλιστον ὡς ἄλλην Παναγίαν,
Κ' ἔμπρὸς εἰς τόσα δῶρά μου κ' εἰς τὸ γλυκὺ τῆς ὄμμα
Νὰ κλίνη γόνυ θαυμασμοῦ καὶ ἀσκητῆς ἀκόμα.

Ἄλλ' ὁ πτωχὸς προσκυνητῆς, ὁ θέλων σκέπη κλίνης,
Εἶπέ νὰ ἔλθῃ, ζήτηε τον συγγνώμην, μὴ βραδύνης.

(Ὁ ὑπῆρέτης ἐξέρχεται.)

—X—

ΕΚΕΙΝΗ.

Τῆς ζωῆς ἀπαυδῶν καὶ ψυχρὸς παροδίτης,

Ἐπερόμην ἀσκόπως, ἀνάπαυσιν θέλων,

Ἄσταν εἶδον ἔμπρὸς μου νὰ λάμψῃ ἡ μορφὴ τῆς

Ἦτον ὅλη συμπάθεια, ὅλη γλυκύτης

Ἦ ὦραί! ἀδελφῆ τῶν ἀγγέλων.

Ἐν ᾧ ἦν ἡ ὁδὸς μου κρημνῶν ἀνοδία,

Καὶ μακρὰν θελλώδη ἐρίζων καὶ μέλας,

Ἔμειδίασε, κ' ἀφῆνε τὸ πᾶν ἐμειδία,

Κ' ἐξεβλάστησαν ἔσπερος ἄνθη, κ' εὐδία

Διετκέδασ' εὐθὺς τὰς θεέλλας.

Περιβλέπων τὸν κόσμον, σθεστὸν εἶχον βλέμμα,

Καὶ ἦν πέριξ μου σκότος, ἀχλὺς ἦν ἔμπρὸς μου

Ἄλλὰ ἔνευσ' ἐκείνη, καὶ μ' εἶδεν ἠρέμα,

Καὶ τὰς φλέβας μου ζέον διέβρεσεν αἷμα,

Κ' ἐφωτίσθη ἡ ὕψις τοῦ κόσμου.

Ἦτον ἄγρουν τὸ πᾶν, καὶ σκιὰ ὄλεθρία

Ἐπεφέρετο ἄνωθεν μαίρων ἀθύσσαν.

Ἄλλὰ ὅταν τὴν εἶδα, σεμνῶς ἠρθθρία,

Καὶ ἐθάφη ἡ δ.σις, κ' ἐθάφη αἰθρία

Ἦ αἰγὴ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς βύσσαν.

Ἦτον ὅτε τὴν πλάσιν μελῶν κακοφῶνων,

Κρωγμῶν μίσους καὶ ἔριδος ἤκουον πλήρη.

Ἦς δ' ἐκείνη τὰ χεῖλη διέττελλε μόνον,

Μουσικῶν ἡ ψυχὴ μου ἐμέθυε τόνων,

Ἄρμονίας τὸ πᾶν ἐπλημμύρει.

Εἰς κωφὸν οὐρανὸν, κ' εἰς γῆν, τόπων δακρύων,

Ἄπογνωσεως βλέμ' ἀδρανὲς περιάγων,

Γλυκὺ δάκρ' εἰς τὸ ὄμμα τῆς εἰδ' ἀναβρύων.

Ἦν ἀδάμας ἐλέους, κ' ἐστάλαξε λῶον

Τῆς νεκρᾶς μου καρδίας τὸν πάγον.

Ἦ γλῆ, ἔλεγον, εἶναι τὸ πᾶν, ἦν ποικίλην

Σπεῖρ' ἡ τύχη τυφλῆ, καὶ ὁ θάνατος δρέπει

Τοῦ μετώπου τῆς ὄμους ἰδὼν τὴν καμπύλην,

Ζέον κόσμον ἠσθάνθη, ἠσθάνθη τὴν ὕλην

Νοῦς ὑπέρτερος ὅτι διέπει.

Ποῦ μὲ φέρ' ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς ἡ μονήρης,

Ποῦ; ἠρώτων· κ' ἠπλώθη τὸ λάμπον τῆς ὄμμα.

Οἱ βαθεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς φωτὸς ἦσαν πλήρεις,

Καὶ ἀκτίων αὐτοῦ ἀπαυγάζουσα Ἴρις

Τὸ οὐρανίον μ' ἔδειξε ὄμμα.

Πανταχοῦ ἀνοικτοὶ μοὶ προσέχαινον τάφοι,

Καὶ ἀθάνατον μόνον τὸν θάνατον εἶδον

Εἶχον πένητος ἐντός μου, ἐπόταν ἐστράφη,

Κ' εἰς τὸ φῶς τῶν λαμπρῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐγγραφῆς

Οἰωνὸς ἀθανάτων ἐλπίδων.

Ζωῆς οὕτω πληροῦσα τὴν γῆν, τὸν αἰθέρα,

Καὶ χαρᾶς τὸ παρὸν καὶ ἐλπίδος τὸ μέλλον,

Ἦς ἀκτὶς φωτεινῆ τὴν ζωὴν μου ἐπέρα,

Καὶ μοὶ ἦτον αὐτὴ τοῦ φωτὸς γλυκυτέρα,

Ἦ ὦραί! ἀδελφῆ τῶν ἀγγέλων.

ἌΑ. Ῥ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

—X—

Η ΜΥΡΤΩ ΚΑΙ Η ΔΑΦΝΗ.

Ἦ Μύρτω ἔχει τῆς αἰγῆς τὴν λάμψι καὶ τὴν χάρι.

Σὰν νύχτα μοιάζει μὲ χλωμὸ ἡ Δάφνη μου φεγγάρι.

Ἦ Μύρτω τρέχει τῆς ζωῆς λουλούδι· νὰ μίριση,

Ἦ ἄλλη στέκει ἀκίνητη σὲ τάφου κυπαρίσσι.

Κι' ὅταν ἡ πρώτη ἔρωτικὸ τραγουδι ψιθυρίξῃ

Τραγοῦδ' ἡ ἄλλη θλιβερό, παράξενο ἀρχίζει.

Μ' ἐλπιδὰ βλέπει τ' οὐρανοῦ ἡ Μύρτω μου τὸ χρῶμα,

Ἦ Δάφνη βλέπει ἄφωνη τῆς γῆς τὸ μαῦρο χῶμα,

Κι' ὅλοι τῆς προσηκόνονται νεκρὸς σὰν νὰ διαβαίνῃ.

Μὲ τὴν χαρὰ τῆς ἡ Μυρτῶ τῆ νεότητός μας τρελλαίνει,

Καὶ πάλι τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη μας χαρίζει,

Ἄποῦ τὸ μαῦρο φέρεμα τῆς Δάφνης ἐξορίζει. . .

Θλιμμένη πούλια τὰ μαλλιά τῆς Δάφνης ἀντικρύζει,

Μὲ τὴν δρισοῦλα τῆς αἰγῆς ἡ Μύρτω τὰ χτενίζει

Καὶ μέσα σταῖς τριανταφυλλιαῖς σὰν ζέφυρος δ.αβαίνει

Σὲ μνημα πέφτει ἄγνωστο ἡ Δάφνη λυπημένη,

Κι' ἀκοίει τὸ παράπονο ποῦ χύνει τὸ τραγόνι,

Ἄσταν στὸ λόγχο ἡ Μυρτῶ μ' ἀηδόνια ξεφαντώνει.

Λέγουν τῆς Μύρτω «σ' ἀγαπῶ» κ' ἡ Μύρτω δὲν θυμῶνει,

Τῆς Δάφνης ὄμως ἂν τὸ εἶποῦν τὰ χέρια τῆς σταυρώνει,

Κ' ἡ λυπημένη κεφαλὴ δὴ τρεῖς φεραῖς κινεῖται,

Ἄσταν νὰ λέγῃ «Ἐρωτα ἀπὸ νεκρῆ ζητεῖτε. . .»

Ἄχ! Ἦ Δαφνοῦλα γρήγορα τὸν ἦλιο τόνε χάνει.

—Ὅποιοι δὲν θέλει ἔρωτα γυρεύει νὰ πεθάνῃ.—

Ἦ Μύρτω μέσα ἄσταν λευκὰ χιονάτα κρῖπτει κάλλη

Κ' ἔχει τὰ μάτια γαλανὰ σὰν θάλασσα, ἡ ἄλλη

—Μαυρυντυμένους οὐρανὸς νέφη λευκὰ δὲ βάζει,—

Μέσα σὲ μαῦρα σύννεφα τὴν λάμψι τῆς σκεπάζει.

Μαῦρα τὰ μάτια, τὰ μαλλιά, τὰ φρύδια, ὅλα μαῦρα

Καὶ μαίρη καὶ ἡ σκέπη τῆς ποῦ παίξει μὲ τὴν αὔρα.

Ἦ Μύρτω βλέπει ὄνειρα γλυκὰ στὸ προσκεφάλι.

Ἦ Δάφνη βλέπει ἐξυπνη καὶ θλιβερὰ ἡ ἄλλη.

Ἦ Μύρτω μ' ὅλα τοῦ χωριοῦ μιλεῖ τὰ παληκάρια,

Ἦ Δάφνη μὲ τὰ σύννεφα καὶ τ' ἄγρια χορτάρια.

Πρώτη στους γάμους ἢ Μιρτώ ὡς τὴν αὐτὴ χορεύει,
Ἡ ἄλλη μόνον λείψανα τὸν τάφο συντρ. φεύει.

Σὰν πεταλούδα ἢ Μιρτώ στὰ ῥίδια τριγ. ρίζει.
Ἡ Δάφνη πράσινη ἰτιά στὴν κητὸ τῆς ποτίζει.
Ἡ μιὰ μοσχολοῶ ζωῆ, μοσχολοῦθ' ἢ ἄλλη,
Μὰ γ' ὡ τῆς Δάφνης ἀγαπῶ τὰ λιπητένα κάλλη.
Γιὰ τοῦτο ὅταν ἢ Μιρτώ χαμογελᾷ μπροστά μου,
Τῆ Δάφνη πάλι ἀνήσυχη γ. ρεῖει ἢ ματιὰ μου.

Ἡ Δάφνη ἔχει ἀδελφὴ τὴν Μιρτώ τὴν καυμένη,
Σὰν πῶχ' ἢ λύπη τὴν χαρά. Τῆ χαραγὴ νὰ βγαίνει
Τὴν Δάφνην βλέπουσ' ἀφῶν ἀπὸ κυπαρισσῶνα,
Καὶ τῆς Μιρτῶς τὸ πρόσωπο φαίδρ' ἀπ' τὸν ἀνθῶνα.
Σμίγουν σὰν χάρις καὶ ζωὴ χωρὶς κανένα τρόμο,
Μ' ἀγάπην ἀγκαλιᾶζονται καὶ ἀλλάζουνε τὸν δρόμο. . .

Γιατὶ ἢ μιὰ νὰ χαίρεται κ' ἢ ἄλλη νὰ λιπῆται ;
Γιατὶ ἢ μιὰ μᾶς ἀγαπᾷ κ' ἢ ἄλλη μᾶς ἀρνεῖται ;
Γιατὶ ; — Ἄ ! τοῦτο τὸ γιατί κανένα δὲν γνωρίζει.
Ἡ ἥλιος ὅλα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον δὲν φωτίζει.
Φωτίζει χώρις καὶ βουνὰ, ποτάμια καὶ λαγκαθία,
Μὰ δὲν φωτίζει τῆς καρδ' αὐτῆς τ' ἀφώτιστα σκοτάδια.

Ἄλλ' ὅτι δὲν ἔμ. ρεῖ ποτὲ ὁ ἥλιος νὰ φωτίσῃ,
Τοῦ πονεμένου μιὰ ματιὰ ἔμ. ροεῖ νὰ τὸ γνωρίσῃ.
Νεκρὸ ἢ Δάφνη ἀγαπᾷ κ' εἰς μνήμα εὐτυχημένο,
Σὰν νεκρὸν ἐβλινεται στὴ μνήμη του ἀναμμένο.
Ἄχ ! καμμιὰ μέρα θ' αὔρωμε τὴν Δάφνη τὴν καυμένη
Στὴν πέτρα τῆς ἀγάπης τῆς ἐπάνω ἀπυθαμμένη.

ΜΑΡΙΑ . . .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΔΗ ΠΑΣΣΑ,

Ἰπὸ Κ. ΡΑΜΦΟΥ.

Ἄν ὑπάρχη κλάδος τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀ-
πιστεύτως παραμεληθεῖς ἢ κάλλιον εἰπεῖν, οὐδέπο-
τε ὑπάρξας, οὗτος εἶναι ἡ μυθιστοριογραφία. Τὴν
ἀλήθειαν ταύτην δύναται τις νὰ ὁμολογήσῃ, χωρὶς
οὐδὲν νὰ παραγνωρίσῃ τὰς ἐκδοιούσας ὀλίγων
ἀνδρῶν οἵτινες καὶ πρὸς τῆς γλώσσης τὰς δυσπερ-
θλήτους δυσχερεῖας παλαίσαντες καὶ τοῦ κοινοῦ τὴν
παγετώδη ἀδιαφορίαν παριδόντες εἶδον πολλάκις
τὴν ἐπιτυχίαν στέφουσαν τὰς εὐγενεῖς τῶν προσ-
παθείας καὶ κατώρθωσαν νὰ πλάσωσιν ὀλίγα ἔργα,
τὰ ὅποια, καὶ τοι μὴ ἀπαρτίζοντα ἰθαγενῆ μυθισ-
τοριογραφίαν, εἶναι ὅπως ὅποτε ἄξια μεγάλης προσο-
χῆς καὶ μελέτης καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τοῦλάχιστον
ὡς οἰωνὸς αἰσῖος περὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην κατάστασιν τῆς ἰθα-
γενοῦς δημοσιογραφίας συνέτεινεν οὐκ ὀλίγον καὶ
ἡμᾶς ἢ ἀνυποληψία ἢν κατώρθωσαν νὰ τῆ ἐγκο-

λάψωσιν αἱ συνεχεῖς κατ' αὐτῆς κατακραυγαὶ καὶ
σταυροφορίαι. Ἰπῆρξαν ἐν Ἑλλάδι ἄνθρωποι, σεβα-
στοὶ ἄλλως, οἱ ὅποιοι, συμμερισθέντες τὰς ιδέας
ξένων συγγραφέων, ὑπεστήριζαν ὅτι τὰ μυθιστορή-
ματα εἶναι ἢ πανώλης τοῦ 19 αἰῶνος, ὅτι κατα-
στρέφουσι τὰ ἦθη, ὅτι ξηραίνουσι τὴν καρδίαν, ὅτι
στρεβλοῦσι τὴν διάνοιαν. Ἀν πιστεύσῃ τις τοὺς ἐχ-
θροὺς τῶν μυθιστορημάτων θὰ τῶ ἔλθῃ ὄρεξις νὰ
γράψῃ ἐπὶ παντὸς μυθιστορήματος, καὶ ἐπὶ αὐτῶν
ἀκόμη τῶν Αὐγῶν τοῦ Πάτχα τοῦ σεβασμοῦ πρε-
σβυτέρου Σμιθ τὴν γνωστὴν φράσιν τοῦ Ρουσσῶ περὶ
τῆς Νέας Ἑλοΐζης: «Ἡ γυνὴ ἦτις θ' ἀναγνώσῃ τὸ
βιβλίον αὐτὸ εἶναι χαμένη», ἐνῶ ἀπεναντίας ἂν
πεισθῇ εἰς τὰ ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα τῶν γενναίων
τῆς μυθιστορίας ὑπερμάχων, οἱ ὅποιοι καὶ νεώτε-
ροι καὶ πολυπληθέστεροι εἶναι συνήθως, δύναται
ἀκινδύνως νὰ θέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνηλικίων
τέχνων του καὶ αὐτὰς ἀκόμη τοῦ Φωβλάς τὰς φορ-
τικὰς κακοηθείας. Καθ' ἡμᾶς, τὰ μυθιστορήματα
δὲν ἤξιζον, κατὰ τὸν γνωστὸν Γαλλικὸν στίχον,

ni cet excès d'honneur ni cette indignité.

Ἄν εἶναι οἱ καταστροφεῖς ἀλλὰ δὲν εἶναι οὐδ' οἱ
ἀναμορφωταὶ τῆς κοινωνίας, δὲν καθιστῶσι τοὺς
ἀνθρώπους ἀγγέλους ἀλλὰ δὲν τοὺς καθιστῶσι συγ-
χρόνως οὔτε δαίμονας. Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν γνω-
μῶν, ἐπίσης μεροληπτικῶν καὶ ὑπερβολικῶν, ὑπάρ-
χει τρίτη, φυσικότερα καὶ ἀληθεστέρα, καθ' ἣν τὰ
μὲν κακὰ μυθιστορήματα βλάπτουσι, τὰ δὲ καλὰ
μυθιστορήματα ὠφελοῦσι. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἔ-
πρεπε πρὸ πάντων νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ εἰσαγ-
γελεῖς τῆς ἐν Ἑλλάδι μυθιστοριογραφίας καὶ ἀντὶ
νὰ κατακρίνωσι τὰ μυθιστορήματα ἐκ τοῦ τίτλου,
πρὶν ἀκόμη ἀναγνώσῃ τὴν πρώτην λέξιν, ἦτο
φυσικότερον νὰ τὰ κατακρίνωσιν ἢ νὰ τὰ ἐπαινω-
σιν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς τελευταίας λέξεως,
ὅτε δηλαδὴ δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐν γνώσει περὶ
τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, μὴ δεσμευόμενος ἀπὸ προλή-
ψεις. Ἄλλως τε ἡ μυθιστοριογραφία, ὅπως πολι-
τογραφηθῆ καὶ καλλιεργηθῆ ἐν Ἑλλάδι, ἔχει ἐξαι-
ρετικῶς ὑπὲρ αὐτῆς δύο σπουδαῖα πλεονεκτήματα,
ἅτινα πρέπει νὰ λάβῃ ἕκαστος ὑπ' ὄψιν δύναται
νὰ ἐξακκήσῃ σωτήριον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς προόδου
καὶ τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ δύναται νὰ
συντείνῃ μεγαλῶς εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ, δημῶδη
τὴν ἄγνωστον εἰς τοὺς πλείστους ἱστορίαν τοῦ βίου
τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Διότι ἀληθῶς τις δύναται
ν' ἀρνηθῆ ὅτι μόνον διὰ τῆς μυθιστοριογραφίας,
εἰσδούσης καὶ εἰς τὰς κατωτέρας τῆς κοινωνίας